

Daniel Arasa: «Estem cridats a fer interessants les coses importants»

Daniel Arasa Jr, és a dir el fill del periodista català del mateix nom, és avui el Degà de la Facultat de Comunicació de la Universitat Pontifícia de la Santa Creu, a Roma.

Recentment ha estat nomenat pel Papa Francesc consultor del Dicasteri per a les Comunicacions de la Santa Seu.

24/04/2021

La Facultat de Comunicació de la Universitat Pontifícia de la Santa Creu (PUSC) es dedica a formar persones que han de ser els futurs comunicadors de l'Església a tot el món. I de fet, avui, dels 500 antics alumnes de la facultat, alguns són portaveus de conferències episcopals, de diòcesis i de institucions de l'Església d'arreu.

Daniel ha nascut a Barcelona i ha treballat com a periodista a Europa Press, entre d'altres mitjans.

Fa 25 anys que es va crear la Facultat de Comunicació a la PUSC. El món de la comunicació ha canviat molt, moltíssim. Però la comunicació a l'Església encara més. Ens podria donar alguna dada del abans i després en la comunicació de l'Església?

Té tota la raó. Les coses han canviat molt. Per donar-li un exemple: quan va néixer la nostra Facultat, el 1996,

el nombre de diòcesis catòliques amb oficines de comunicació era molt reduït. Això ja no és així. Actualment, la major part de diòcesis o estructures territorials tenen un departament de comunicació o algú encarregat d'aquesta funció.

Podem dir que ara estem encara en els inicis d'una segona fase: a més d'implantar aquestes oficines a les institucions on manquen, el pas que s'està donant, tímidament, és la professionalització de la funció del comunicador.

Què vull dir amb això? Fins ara, en moltes realitats eclesials, la persona encarregada de la comunicació és un sacerdot de confiança o una persona que ha treballat per molt temps i coneix bé la diòcesi. Això és lògic i no és en sí mateix negatiu. Però ja no és suficient.

El món de la comunicació i de la informació han adquirit un ritme i

una complexitat que, per poder respondre-hi adequadament, cal una formació especialitzada. No és suficient la bona voluntat. I parlo d'una formació a 360 graus: no només en els aspectes propis de la comunicació com les tècniques d'escriptura, bones fonts, coneixement de les tecnologies de la comunicació, etc., sinó també en qüestions de management (comunicació estratègica, aspectes de gestió de persones, per exemple), de formació cultural (llengües!), de formació filosòfica i teològica...

Això és el que modestament intentem fer a la Facultat. De vegades, algunes persones que volen venir a estudiar amb nosaltres, pensen que amb alguns cursos intensius de comunicació de crisis i tecnologia poden preparar-se bé. Quan els explico el programa complet, es sorprenden, però se n'adonen compte que tenien una

visió molt reductiva de la formació d'un comunicador eclesial que ha de fer front als desafiaments actuals.

Es pot dir avui que l'Església, tot i les diferències culturals, econòmiques d'organització que existeixen, està ben equipada per fer una bona comunicació?

Es difícil fer generalitzacions. Òbviament la comunicació és necessària per a totes les institucions, però no totes les organitzacions han de tenir per força la mateixa estructura. Molt depèn dels mitjans econòmics. És veritat, a més, que la digitalització en general i les xarxes socials en particular han canviat el paradigma. No cal tenir pressupostos enormes per fer moltes coses a nivell de comunicació.

D'altra banda, hem d'aprendre a fer més *benchmarking*, a aprendre del que fan els altres. Hem d'aplicar més les *best practices* d'altres a nivell

eclesial, sabent que no tots hem de fer el mateix sinó que cadascú ha de fer-ho segons les seves condicions i circumstàncies.

De totes maneres, la comunicació no és una qüestió exclusivament lligada als mitjans tècnics o econòmics. És sobretot una actitud. Penso que l'exemple del Papa Francesc és molt interessant en aquest sentit.

Constantment, en les seves paraules i en les seves accions palesa com el llenguatge de l'acollida i de la misericòrdia són convinents. A més, ha afegit un toc d'alegria i bon humor que demostren com la vida cristiana i, per tant, l'Església, són atractius.

En altres paraules, l'autenticitat de la fe, tramesa sense intencions ocultes, penetra els cors dels homes i les dones contemporànies més que qualsevol eslògan o tècnica de màrqueting. És una tasca de les

esglésies locals i dels seus comunicadors recollir els fruits del sacsejament de les consciències que fa el Papa, adaptant el seu Magisteri a les situacions particulars.

De fet, no és fàcil comunicar fets de l'Església pel seu llenguatge i per tenir que parlar a persones que no coneixen la religió o el fet religiós. Què ha de tenir un comunicador de l'Església per fer-ho bé?

Ja m'agradaria tenir la solució a tots el problemes de comunicació! Li responc, però, igualment. Parteixo del pressupost que un comunicador de l'Església ha de tenir una seria i profunda formació cristiana. Sense ser un expert en teologia, ha de conèixer els fonaments teològics de la fe cristiana i, sobretot, els ha de viure en primera persona.

Difícilment un pot comunicar una institució –l'Església, en aquest cas—

si no s'identifica amb la seva missió i no en coneix el missatge.

Un segon aspecte, com deia a la pregunta anterior, és una àmplia formació cultural, que ajuda al comunicador a entendre el context en el qual l'Església viu i actua. Finalment, cal una formació professional en comunicació en la qual entren tots els aspectes pràctics com *skills*, coneixements tecnològics, comunicació estratègica, visual, etc. Certament un no pot ser un expert en totes elles, però ha de saber el mínim i estar obert a nous coneixements i a col·laborar amb altres experts.

És veritat que no cal tenir només una bona preparació tècnica (muntatge, edició,...) o escriure bé. Aquestes són eines necessàries, però no suficients. El periodisme i la comunicació en general són un art i requereixen també creativitat. A mi m'agrada molt l'idea que explica un dels

professors de la facultat: estem cridats a fer “interessants les coses importants”. Els temes propis de la vida cristiana (la família, la vocació, l’eternitat, la fe, la mort...) són els més importants perquè donen sentit a la nostra existència, però no sempre són percebuts com a tals, sobretot enmig de tanta confusió i excés informatiu, de tantes *fake news*, i de tant “infectament”. Per això, la tasca principal de un comunicador és generar interès per aquests temes, fer-los “interessants”, i això depèn de la nostra creativitat. I la creativitat, que té certament una component de genialitat, arriba sobretot quan hi ha un treball constant per millorar, per trobar les paraules justes, per pensar en les necessitats de l’audiència, per conèixer els condicionaments dels mitjans...

Tota aquesta formació i preparació ha de ficar al comunicador de

l'Església en condició de conèixer i interpretar les tendències socials i culturals, adaptar-se a les innovacions del món de la comunicació i saber prendre decisions amb prudència i professionalitat al servei de l'Església i de la societat.

Reconec que, com deia vostè, no és sempre fàcil parlar de l'Església. Deixi'm dir una cosa que no sempre s'entén en un món en el que estem acostumats als resultats immediats: un comunicador eclesial ha de tenir també paciència. Fer la seva feina quotidiana ben feta encara que sembli que no té fruit. De vegades ens queixem que els mitjans de comunicació i els periodistes no reflecteixen bé la realitat de l'Església i la seva activitat i que només es fixen en els aspectes negatius. Moltes vegades és veritat. Però hem de tenir en compte que aquests mitjans i aquests periodistes

són un reflex de la societat en què vivim. Hi ha casos ideològics (patològics diria) d'atacs a l'Església, però aquests han existit sempre. Em sembla que el problema més gran rau en una societat secularitzada tancada a la transcendència, on tot s'interpreta amb criteris econòmics o polítics, fent molt difícil entendre realitats que, tenint una dimensió terrenal, es mouen amb finalitats sobrenaturals. Com trencar aquesta dinàmica? Segurament hi ha altres camins, però un al nostre abast és convertir-nos, com a comunicadors d'Església, en fonts fiables. És a dir, en persones que estem disposats realment a ajudar el periodista a fer el seu treball oferint-li la informació que necessita de la millor manera possible. M'agradaria arribar a la situació en la qual, quan passa alguna cosa (també negativa) a l'Església, o quan el Papa fa alguna declaració que provoca una discussió pública, el periodista que escriu del

tema truqués al mòbil del comunicador institucional (el portaveu del bisbe o el director de la conferència episcopal, o del diari diocesà) i li preguntés el context i el significat d'aquell esdeveniment. Quan s'arriba a aquesta situació vol dir que el comunicador eclesial és una font fiable, disponible, i demostra una apertura a treballar ordinàriament amb el mitjans, mantenint el seu rol i respectant el del periodista.

El problema és que a l'Església no sempre hem comunicat bé. Hem perdut molta credibilitat amb temes negatius, com per exemple la crisi dels abusos de menors, que han demostrat sovint manca de transparència i professionalitat, encara que no s'hagi fet sempre amb una intenció negativa. En qualsevol cas hem d'aprendre, i crec que n'hem après, i cal continuar fent-ho per ser cada cop més transparents i més

proactius. No són perfectes i per això cal esforçar-se en millorar cada cop més.

Quin paper creu que han de tenir els laics en la comunicació de l'Església? Pensa que cal desclericalitzar la informació religiosa?

El Concili Vaticà Segon ja va ser molt clar en recordar el paper central que els laics, dones i homes, tenen dintre de l'Església. Un primer sentit de la desclericalització va en la direcció d'incorporar més laics en les diverses funcions públiques, com la comunicació de les institucions eclesials. A més, tenint en compte que no anem sobrats de sacerdots, inclús només des d'un punt de vista de l'ús dels recursos té sentit.

Desclericalitzar, però vol dir també estendre una cultura de la comunicació a la pròpia Església. La comunicació institucional és una

activitat al servei de govern de l'Església, per tant no és una cosa més a fer, sinó que és una dimensió que ha d'estar present en tots els àmbits de la triple funció que té l'Església (ensenyar, santificar i governar el poble de Déu) i en la qual participem tots els fidels. La comunicació serveix a millorar aquestes dimensions. De fet comunicar és part de l'ADN de l'Església. I això requereix invertir en persones i recursos.

Penso que una millor comprensió d'aquest punt portarà als líders eclesials (bisbes, superiors religiosos, etc.) a deixar-se ajudar, encara més, de professionals de la comunicació. De la mateixa manera que un bisbe es deixa aconsellar d'un advocat o d'un expert financer o en gestió del patrimoni, s'ha de deixar ajudar també d'un professional de la comunicació. Això vol dir tenir confiança en les persones i

col·laboradors, molts d'ells laics i en gran part dones. De fet, estic convençut de la gran contribució que poden fer les dones, amb les seves qualitats pròpies, en totes les activitats de comunicació, inclosa la formació dels sacerdots.

Si em permet, m'agradaria encoratjar les institucions eclesials a invertir més en la formació de laics per la comunicació eclesial. Si es troben borses d'estudi per a sacerdots, perquè no trobar-les per als laics? O, per exemple, incorporant en mitjans de comunicació de propietat eclesial per als més laics, com a periodistes o com a estudiants en període de formació. Són aquests alguns exemples per fomentar que els laics puguin donar la seva contribució i, al mateix temps, rebre una formació cristiana i identificar-se amb la institució per la qual treballen.

En últim terme, però, la “desclericalització” cal entendre-la bé. No vol dir “ara fem fóra tots els mossens” que treballen en comunicació de l’Església, hi ha mossens que ho fan molt bé. Independentment de si són sacerdots o laics, l’important és que ho facin bé. Desclericalitzar significa més aviat utilitzar un llenguatge més adient i clar pel públic que ens escolta, menys d’experts en teologia, i més de persones comuns.

Salvador Aragonès

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/entrevista-a-
daniel-arasa-consultor-del-dicasteri-per-
les-comunicacions-de-la-santa-seu/](https://opusdei.org/ca-es/article/entrevista-a-daniel-arasa-consultor-del-dicasteri-per-les-comunicacions-de-la-santa-seu/)
(20/03/2026)